

Tilžes Releiwis

Centr. Biblioteka
Mokslų A.

su nieka nelastūjanče Briedetka:

„Landwirthschaftliche Mittheilungen“ (Zemes-Gaspadorystes Zines).

Tilžes Releiwis, kas Pētnecziņ ishdūdams laštūja
ant Bertainio Mēto 50 Pen.

Apstelawimai vā nū bile kofio Posto priimami, arba
ir pačsoj Drukoriņoj

3. Revlānderio beu Sunaus

Tilžēje, Aukštoje Ulycz. 67 (Sohe Str. 67).

Apšakimai,

Drukortijā Tilžes Releiwio funkciami laštūja po 10 Pen.

Prisulymai 20 Pen.,

už tojnā smulkeis Raštāis išpaustā Cilj.

Šromatos dėl Tilžes Releiwio paties išrašomos vā
dabar i Skatėgiriūs nufuncziamos.

Nro. 50.

Tilžēje, 12. Decembei.

1890.

Pafwietimas.

Senamjam Mētui ant Pabaigōs einant, meldziame Skaitytojus šio Laitraščio jau Czēsu

Apstelawimus ant pirmojo Bertainio sekanczio Mēto

Postui padūti, jeib Pasiwelawimas nenusidūtu, kursai Kartais Klapatūs liūbja padaryti; Apstelawimai vā nu wisū
Postū, o Tilžēje ir nu pačsōs Drukoriņōs, Aukštojoj Ulyczioj Nr. 67, priimami.

Mūsū Laitraštis pasiliks sawo ikšioliskam Mierini ir toliaus wiernas, tokius Surašymus pargabendams,
kurie Lietuwiniņkū Neikalams pritinka, ne Partijū seney ikšryptūsius Takus pastuy mindams ir ant Partijū Baidū
dabodams, bet rūm Keliu eidams, nu kurio Wislā galima apžwalgyti; ne kofē swetimą Sėllā tarp mūsū Giminiēs
šmoniū išbarstydam, bet paprastajē ir pažyhtamajē, butent ant **Vaimės pries Diewā beu jo Dawadus,**
ant **Wiernybės pries Zemės Tėwā,** ant **Padabojimo Zemės Žokanū,** o galiausey ir ant **san-**
šoringo Pasielgimo pries Artima paragindams. „Tilžes Releiwis“ pargabes, kas ant atwiro Apšnekejimo
šridera ir Skaitytojiems ant žinojimo beu Pasimokinimo ir Pareigōs naudinga vā.

Nu 1. Januārijiaus 1891 su mūsū Laitškū ne menkas Persikeitimas nusidūs! Su nauju Mētū pradēs

„Tilžes Releiwis“

du Kartū per Nedele

šeiti, butent: Seredoj beu Subatoj.

Wokiškioji Briedetka: „Landwirthschaftliche Mittheilungen“ nebibus toliaus „Tilžes Releiwini“ priglaudziama;
š tay ale mūsū Laitškas daugiaus žiniū kaip ikšiol apie **Zemės Gaspadorystē lietuwiskoj Kalboj**
pargabes. **Abrozai,** kurie jau ikšiol Kartais mūsū Laitške Wietōs rado, bus nu minetojo Laito **tančiaus**
„Tilžes Releiwij“ matomi.

Už tū **Wislā** ale „Tilžes Releiwis“, kaip ikšiol, teip ir toliaus:]

tikt 50 Pf.

ant Mēto-Bertainio telastūs!

Wisi tie, kurie „Tilžes Releiwis“ Revlānderio Rnygū Drukoriņoj už 2 Markū ant czielo Mēto
Apstelūja, ganna

wienas lietuwiskas Kalendras dikay.

„Tilžes Releiwio“ Redyšte.

Kas paskutiname Gzese Swiete nusidawe.

3. Wokietijôs.

Berlyne, 1. Decembei. Raip laikrazejui „Post“ dabar rasoma yra, Draugsanarei karaliskujû Namû Biduryj sekanciojo Meneſio iſ naujojo Palocziaus Potsdame i Berlynâ sugrypentis. Teip wadinamoji baltoji Swetlyczia karaliskame Paloczijuje ſe Ziemâ paſkujû Kartû kaip Szwentês Ruima tebusenti wartojama ir po to pomisam liteip tapsenti perbudawojama, kursai Darbas kelis Metus trukſes.

— Naujey ſuwenciamotafis Pors, Princas Adolfs nu Schaumburg-Lippe bey Princeſe Wiktoria, yra iſ Miesto Bûckeburg, kur jûdu itikiol sawo Buwiturêjo, ant Kelionês per Italijâ i Rytû Zemę paſidawuſtu.

— Szendien buwo zalnieriskoji Rylawimo - Szwente ant Atſiminimo Waldziôs Uzſiemimo didziojo Kurfirſto laikoma. Ciecorus paſidawe nu Palocziaus pas artimaji Paminklâ didziojo Kurfirſto, kur Rytmezcio Laike wiens Lorberiu Wainikas padetas tape; jis tenay macny ſkalbinimâ ſuſiejusieſiems Waiſko Wieteninkams laike ir nujojo potam ant teip wadinamojo Operiu Pleciaus, kur jis Parodê nuême. Ciecorus wiſur ſu Rylawimu paſweikintas tape. Ant Atſiminimo piôs Dienôs buwo Ciecorus ypatini Waiſko-Palicipimâ iſleides. Ciecorus tame nurodo ant Gruntawojimo ſtowenciojo Waiſko kaip ant Pamato Waldziôs Maciês Paſdidinimo. Jis dawes Karo Zenklus iſ ano ſlownojo Gzeso czionay pas Paminklâ didziojo Kurfirſto ſurinkti, jeib jie Atſiminimâ jo bey jo Waiſko Darbû wel ſwiezu padarytu. Ante Darbai tepastoje galimi per Dwase Wiernybês, Diwo Baimês, Paſluſnumo bey Karzinguimo, kure jo Proſenis Waiſke pabudinti ir iſklayti jinojes. Szita Dwase paſlikuſi per du Szintmezcju Waiſko Apturejimu, ant jôs nuſiguldantis Zewiſkês Didumas ir Stiprumas, je iſklayti ir kawoti esanti dar ir ſendien Waiſko ſwenciausoji Pareiga. Nuſwelgdams ant didziojo Kurfirſto bey jo palaimingojo Waiſko koznas wiens Waiſto Draugſanaris anâ Pareigâ iſtemyſes. — Raip potam Ciecorus prie Parodês Zalnierius italbino, minejo jis didziojo Kurfirſto Darbû uz Brandenburkî bey Prusus, kurio Dirbimas ir Proce brandenburkiskaje Waldonyſte iſ giliaus Sugruwimo iſkete ir gruntini Almeni ant Didumo ir Macnumo Brandenburkio Zemês, o tûmi ir Prusû bey Wokietijôs esantis deje; didyſis Kurfirſtas ſlownas Paweiſlas wierno Pareigos Iſpildymo esq. Ciecorus minejo toliaus aukſtujû

zalnieriskujû Ypatybju didziojo Kurfirſto, jo didziojo Ginklû Darbo pas Zehrbellynâ, kur Kurfirſtas personiskay ſu Macnumu i Româ stojos. Ciecorus papraſe wiſus Suſiejusius, o ſu tais ir wiſus Padonus, gerieſiems Darbams didziojo Kurfirſto paſkuy ſekti ir iſ naujo ſu Ciecorumi tã Paſſzadejimâ daryti, kad tay, tã itikiol igije esame, toliaus iſbudawoti norime. Ciecorus uzbaige sawo Kalbâ tris Kartus „Hurra“ ant „ſenojo Brandenburkio“ iſkaukdams.

— 2. Dec. Nu daugel Seitungû yra per iſ sawês iſſimananti Dalykâ laikoma, kad Dru. Koch nu wiſôs Zemês kaip wirtutinis Zymis Priſipazinimo dide Dowana butu dūdama. Raip „Nacional-Geitunga“ ale patirti gawo, esq Drs. Koch iſſitares, kad jis toke Dowanâ nepriimses. — Berlyno Miesto Wyriausybes yra Moabnto Ligonbuti ſu iſ wiſo 150 Lowoms ant Gydimo Plauzeis Serganezujû pagal Dro. Koch Gydimo-Budâ itaſtuſios. Wartojimas hito Ligonbucio, i kuri tikt Plauzeis Sergantieji tiera priimami, yra dabar jau praſidejes.

— Gruntſtukis, kuri Pons von Bleichröder ant Pabudawojimo wieno Ligonbucio yra domanojes, gul Rieme Gr.-Lichterfelde, toki penkiû Miniutû Reli nu Gelzkeldwaro Potsdamo Gelzkelio atſtu. Budawonês Plecius yra tokiû 25 Murgû didis. Budawojimas Ligonbucio, kurio Raſtos per wienâ Dale nu Pono von Bleichröder teipjau dowanotojo Milijono bus atliektamos, litai Dalei ant bednuju Ligoniu Kawojimo atgal paliektant, bus teip greitay, kaip tikt paſpejama, uzimamas. Jeib ale ir iki Uzbaigimo tôs Budawonês bednieji Ligonys ano Itaiſymo Geradeſyſtes patirti galetu, yra Pons v. Bleichröder ſu Dru. Koch bey tojo Pagalbôs Lieforeis tã Derejimâ padares, kad ititol ant jo Raſtû 30 Ligoniu wiename Berlyno Ligonbuty pagal Gydimo-Budâ Dro. Koch Paſalpôs raſtu. Bleichröderis yra sawo Itaiſymâ ant Atſiminimo sawo Gimdytoju gruntawojes.

— 3. Dec. Ciecorus yra ant Pabudawojimo wieno Dampſiepio Nyanza-Mariems widurejoj Afrikoj, Uzſiemimui Majuro Wiſſmono ant Gero, 3000 Markiu prirodyti dawes.

— Ant to nuſwelgant, kad Ciecorene sawo Suſilaukimi priesais eina, yra Ciecorus padawadyjes, kad bajnytiskieji Uzmeldimai uz palaimingâ Suſilaukimâ 7. Decembei tur praſideti. Wyriausoji Bazinejrote pagal tay pa-praſtaji Uzmeldimâ i wiſotinaję Bazineziôs Maldâ nu ſekancioſes Nedeldienes iki Suſilaukimo padawadyjo iſtatyti.

— 5. Dec. [3. Kara lyſtês Deputiertbucio.] Apie Pamokſlo Zokanâ ſuſitrotyjant iſgulde Ministeris von Goffler Briezafſtes pagal kures n'eq galima, dabar toki Zokanâ parupinti, kursai wiſas Pamokſlo Priewoles apimq. Deputiertbucui padatafis Uzmanymas dawadyjas Szuilês Iſklayimâ bey Iſklayimo Pareigas; jis lukurawias, kad Sutarimas nuſiduti galeses. Teip wadinamoji (zemoji) Zmoniu Szuile turenti Sanaris Walscziaus Dalykû paſtoti po Uz dabojimu Waldziôs Wyriausybiu. Wierôs Pamokſlas neturys niekadôs iſ Szuilês prapulti, jis pagal ypatiskâ Wierôs Iſſipazinimâ turys buti nudalbjamas. Woktytoju Stonas per ſi Uzmanymâ walnesnis ir geresnis paſtoſes. Ministeris uzbaigdamas paminejo, kad ant Bertaiſymo Darbo prie hito Uzmanymo butu padabojama, tay paſtoſes toki Darbe gatawas, kursai dar ir nu ſekancioſes Gimines buſes zegnojamas.

— 6. Decembei. Raip deley zemujû, teip dabar ir deley aukſtesnuju Szuiliu, ypaczey Gimnaziju, Bertaiſymo ir Pagerinimo yra praſoma. Kultaus Ministerioj pirm keliu Dienu ſiczion deley paſkuy minetojo Daluko Suſiejimas ir Suſitrotyjimas buwo laikomas. Ciecorus praėjusi Ketwergâ, 4. Decembei, pirm Betu ant Zegoraus 11 1/2 i anâ Suſiejimâ nuwaziamo, kur jis nu Pamokſlo Dalykû Ministerio von Goffler ſulauktas tape. Prie hito Konferenco laike Ciecorus ilgâ Kalbâ kurioj jis ſu didju Aikſtumu iſgulde, kas aukſtesnioſioms Szuiliems priwala esq ir kad dabarnyſkieji Szuiliu Paſilaitymai toliaus, nebgalentis patekti. Iſſimokinimas ſwetimose Kalboſe, ypaczey ant Gimnaziju, per toly esq watomas; Szuilokai daugiaus wokiftoje Kalboje Pamokinimo turentis gauti. Iſmokinimas tokioj Dumoj turys nuſiduti, kad Szuilokas Zewiſkês Dalykams esq uzauginamas, todel jis Zewiſkês Ruſdawimus, ypaczey iſ naujesnojo Gzeso, geray turys paſinti gauti. Nu aukſtesnuju Szuiliu esq daug per daug praſoma, daugel Szuileſe esq iſ 37 Pamokſlo-Stundu laikoma, teip kad Szuiloks ſale sawo naminiu Darb tikt Gzeso ant Walgymo bey Miego begalys raſti. Prie tokiôs didzios Darbo Raſtôs Szuilokai ant Atiſilpni paſtojantis ir jau Jaunyſtes Metuje, je irgi ant Szuilês Brili bewartodami menkay Igaſejimo titroſion Gwasties Priewoliems bepalaikantis, nes tã toki Wyrs Kartâ galys atlikturs sawo Akys negalys martu. Mums esq priwala ſtipriôs Gimines, kurios Wyrai ir kaip dwasiſki Wades bey Uredininkai Zewiſkei gal ſluzyti.

Szuilokai menkiaus Pamokflo Abynū teprivalantis gauti, už tay ale jie ant Stiprinimo jų Runo daugiaus turentis turnūti; kožnas Mokytiojis, kurs sveiks esq̄s, turys turnūti. Žmones sawo Rudikius ir per daug aukštesniems Mokslams pristirantis, mes turentis per daug Gynnazijū ir per daug tokiū bumusujū Gynnazijū, kurie potam sawo Įskaičymo rasti negaledami išrodantis, kad Zeme pilna mokytū Bargašū esanti. Tokie Pasiskaičymai turentis Kartą pasiliauti. Cicorus sius Pasiskaičymus gerą pažįstas, kadangi jis pats Mieste Kassel ant Gimnazijos esq̄s sėdejęs.

[Iš Karalystės Deputiert. buczio.] Prie Susitryjimo apie žemųjų Szuilū Jokaną kalbėjo Deputiertas Stableski (Lenkas) prieš Užmanymą, Biera turenti Pamatas wiso Pamokflo pasilikti. Kad Socialdemokratija tarp Lenkū ne esanti toliaus išsiplatinusi, tay esq̄ užpelnymas lenkiškaj katalikiškujū Kunigū. Deputiertas Buch prašo, kad Szuiles pagal Bierūs Išspazinimą saw skirtos tur pasilikti; priegtam Dvarionys bey Kreisauspusas prie Szuiles Dalykū daugiaus įgalejimo turys rasti. Deputiertas Windthorst iškirtara, tas Jokanas negalys buti priimamas, kadangi jis Nuspaudimo katalikiškos Baznyčios jėkq̄s ir prieš Berškryma 26 gruntinio Žemės Dawado stowys. Upaczej prašo Windthorsts, kad Kunigai Baznyčios Dalykūse Wirpū turentis gauti; Baznyčia, kaip Rešeja dwasiškojo Mokflo turenti ir ant Mokflo Szuileje daboti; jei wienat prigulenti model ir ta Teisybe, padawadyti, kokios Mokflo Knygos tur imedamos buti.

Iš Hollanto.

Amsterdam, 23. Nov. Hollanto Karalus yra bendien ant Balocziaus Loo pasimires.

Haag, 5. Decembei. Retwerge tape Baldonū Sklepe „nausioj Baznyčioj“ Mieste Delft, kaip pirm to Gedėjimo-Szwente Mieste Haag pasiliowusi buwo, Lamonas Hollanto Karalaus Wiliumo III., pasliujojo Waldono iš Dranieriū Gimines, ant pasfutinioses Utisles padetas. Dangel Kunigaiškeziū, tarp kuriū upaczej ir Wieteninkai ehropeiskujū Baldonū Namū radosi, prie tū Laidotuwjū drauge buwo, teip antay wokiskasis Cicorus Braunšweikio Brinewaldoną per sawo Wieteninką atsiuntes buwo. Hollendiskieji Socialistai bey Republikonerei negalejo nehgi Laidojimo-Szwente nulaukti, sawo piktaje Dumą prieš Žemės Baldonyštę neįkreiskė. Miestuse Haag, Haarlem, Enbede, Rotterdam bey kitur tape 2. bey 3. Decembei daug Zenklū ant Ulyeziū atrasta, ant kuriū pažįstamas Bybeles Žodis užrašytas stowėjo: „Beda tai Žemei, kuriūs Karalus Rudikis yra!“ Toliaus ant tokiū Zenklū ir tie Žodžei stowėjo: „Gywa t'esie Republike!“ Baldonystes Prieseninkai Hollante negraziaus nebibutu galeje pasielgti, kaip jie toktai prie Laidotuwjū sawo Karalaus yra dare.

Iš Englanto.

Londono, 29. Nov. Raktuje ant praėjusio Retwerge astrus Szaltis Englante prasidėjo. Londonės Ulyčios yra su Sniegu apdengtos. Wakar Rytmečio Laikė stowėjo Termometris ant 13 Grodū Szalcio. Wislas nurodo ant šaltos Žiemės. Jurū Mewai

traukasi nu Jurū ant Žemės Upės toly i Žemės Biduri ir Pempes bey Kuraplės jėkko Sargybes, Plynlautius prastodamos.

Iš Szwedū bey Norwėgiū.

Kristianioj, 28. Nov. Per labay didyji iš Petū putantųj Orkano-Szturmą, kursai nu 21. iki 26. Nov. prie norwėgiškojo Jurū Krašto stautejo, yra didis Skaitlus tenay susirinkusujū Zwejiū Walczū bey Laimū supushtas ir daug Žmoniū prie to sawo Smerti rado. Pasidariusoji Įskada yra ant wieno Milijono Kronū aprokujama. Žmones tenay Maisto Dalykū bey sawo Bastogio nustolo. Deley Paiskadyjimo Tokrašiū ir Reliū twirtos Žines wis dar niera parejusios. Wiens Dampkiepis tape i Jurū Klanką Dsotensjord išsiustas, jeib Ligonius ir Suronytusius pargabentu.

Iš Maskolijos.

Petersburkyj, 1. Dec. Susitryjimai apie prieš Žydus daromusius Dawadus neparejo ant Galo, bet dabar ant sekanciojo nuteisti tape.

Wiens cecoriskas Padawadyjimas uždraudžia tokei Personai, kuri Familiją tur, saw skyrū prie grytkaj katalikiškoses Baznyčios pristoti. Toks Pristojimas tikt tada tiera imelbjamas, kad wisi Namiskai tą Bierą drauge priima.

Įšwandrawimas wokiskū Kolonistū, kuriū Lewai Bradzioje šio Szimtecio petinioj Maskolioj sawo Buwi buwo pasidare, dabar wis didesnis pasta. Mieris jų Wandrawimo yra rumeniskioji Prowinca Dobrudža. Bėgje pasfutiniojo Rusmetcio yra jau tokie 8000 tokiū Kolonistū i rumeniskus Dstus parwykė.

Upsakymai.

Dantu Darbaviete nu M. Karpes.

Rankistiskas Dantis, Plombiawimus, Dantū Bertaisymus.

Liljeje,

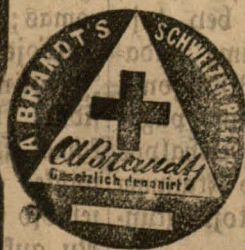
Razernės Ulyčioj Nr. 23.

Revasiturrenczius

simu as kasdien, tik Redelbiete ne, nu Begorians 8 iki 9 ametyj.

Benno Mey,

Dantū-Dieforus, Liljeje, Goldschmiedestraße 9, tie Rampe Wandens-Ulyčios.

Bagerintos Szweizerpiles

nu M. Brandt Mieste St. Gallen (Szweceria Žemės.)

Smaglianti ir pigiausi Prieprawa prieš lietūs Bidurius. Whriaušis Dalyks, is to ji pastbaro, yra cascario sagrada, selmenis Dalyks, kuri aukščiausey pagirtieji Lieforet yra primelhyje, kaip antay Prof. Drs. Senator Berlyne, Drs. Thompson arhyje, Profes. Drs. Massini Mieste Basel. Szitos šaunioses ir geray išbandytoses Piles yra daugiausose Aptiekose po 60 Pf. bey 1 Marki už Deželę gaunamos. Reikia geray ant wirpuy stowencijos Markės padaboti. Wisas šteip išweizdenčes Deželes neprivalo nieks priimiti. Whriaušioji Pardawimo Wieta Sintū Aptiekoj Karaliansuje, Sintere Vorstadt Nr. 5. 1 Mk. 10 Pf. Posto-Markese išuniant yra jos frankteritay priisuntamos i Prowincą, kur tikt norima.

Padori

Kur ponawoja

Mergaite, Kosulis?

furi wiena wirti gal, ir Rankū Darbuse patyrusi yra, yra ant 1. Januaro jie š. L o m a. Daugiaus Ekspedicijone šio Laiklo.

Išbandyta Prieprawa priešulo O. Siemering'io Falkiu = Aptieka, Liljeje.

Wiens Popostas naujū

Singer = Sinwimo - Masynna bus už Buse tikroses Wertybes pardūdamas Pantujėj prie

S. Fischel, Liljeje, Wofiecziū Ulyč. Nr. 71.

Liekartwa, wadinama

Dr. Spranger'šhe

Heilsalbe,

atima Karški bey Standėjimā wisoms Ronoms bey Staudliems ir prawaro tolesni Pasipiktinimā, ištrauka wisus Pulius be Pjowimo, išgdo trumpame Gžese kielwieuq̄ Ronq̄, kaip antay: piltus Pierštus, wisofius ir pase-nusius Staudulius, kaip antay prie Kojū, nūbalusius Sanarius, piltq̄ Krutine. Prie Kallō-Standėjimā, Durimo bey Rngardōs Durimo, Spandimo, Plėšimo ji tankej Balengwinimo dāda.

Gaunama Liljeje Aptekose whriaušia Wieta S. W a c h t e r'io žilioje Aptekose, Deželėje po 50 Pf.

Priedelka prie № 50 „Tilzes Keleimjo“.

Tilžēje, 12. Decemeri 1890.

38 Lietuvs bey abiejū Prusū Prowincū.

Tilžēje, 6. Decemeri. Arklis Turgus buwo is wiso rosiant geray aplantytas, ypaczej Arklei nu widutinios Wertybēs suwesti buwo. Birkimo-Noras buwo didesnis laip help, Preles nebuwo per aush'os. — Kiauliu Turgus buwo geray aplantytas, Preles, ypaczej uz majumq penētas bey riebes Kiaules, buwo daug menkesnios, laip kitoje Turgaus Dienoje.

Szil galuse, 28. Nov. Szids Nebēlēs Bradzioje traufe wienu Sigonū Gausa per musā Kiemq. Tie brunieji Zmones pasidare prie wienu Butelninko sawo Kasmynq ir gulejo rukydami bey pasishnešdami prie Ugniēs, kad Moteres prarataudamos ir ubagaudamos nu wienu Buto iki kito ejo. Tap jut Wiskas help pomisam geray butu buwus, kad ne trumpq Szēsq po Partraukimo tā Swetimujū daugel Gywatintinkams Drabuzei bey Skalbinei butu prapūlē, prie to ir kelios Wistos bey Japs su wienu Sykliu kaitu buwo. Kaip mislytis galime, Zmones tūjau Eigonus tās Wagystēs kaltino. Policija tape parwadiata, nors ale Sigonū Kubat ir Palat gruntingay perjēskoni buwo, tap tikt nu pawogtūjū Dalkū niekš nebuwo randama. Wienu Moteriskē ale buwo pamacylusi, kad wiens Eigonš kelis Syklus prie wiendōs koltus 500 Jingsnik atnu gulencijos Smilcziū Urwōs nuskitējs buwo ir jē apie tap Jing Policijet dawe. Dabar ir ta Urwa perjēskoma tape ir tēnāp buwo dibe Daugybe Skalbinū, Kubat seštos papjautos Wistos, wiens Parkelis ir du Kurbu Kopucziū randama. Keli nu Apwogtūjū tūjau sawo Dalkus ispažino, keli Apwogtūjū nu ispromotyfos Wagystēs dar niekq kitol nebuwo žinojē. Wisi dabar pilni Keršto priekš Eigonus buwo, kurie ale welkēy prapūlē. Deley prasidėjusios Lamšybēs nebūwus galima, jus perselineti.

Kalninkuse, 3. Dec. Bons Bōmeleit is Klaipēdōs yra nu musā Bajnycyrotēs bey Parapijōs Wieteninkū per Kunigq Kalninkū Parapijōs pasirtas, kuri jau nu 1. Oktobrio š. M. sawo Dufiū Rupiotojo buwo nusto-fusi. Naujey pasirtas Kunigš czonay sawo Urēdq po naujo Meto pilnawoti pradēs.

Pilkainēj, 1. Dec. Kalēdoms prisiartinant yra dabar labay daug Klausoma, kur Dbola yra galima pirkti. Ant Turgaus šis Medziū Waisus ale tikt mentay tieta randamas, teip kad šis Sykli Stoka prie Jigrojinimo Kalēdā Medziū pasidarys. Dabar Szēpēlis 10 iki 12 Markū kaitūja.

Karaliauczuje, 29. Nov. Ledus yra ant kurbistūjū Mariū jau teip drus pastojēs, kad Zweyba su Žiemōs Wentareis prasidēti galējo. Zwejei gal tris Myles nu Kranidōs astu su dum Arklum kintptomis Szlēdimis ant Mariū waziūti. Zweyba yra is wiso labay bagotinga, nēs šendien 30 pilnay aprausti Wėjimai nu kurbistū Zwejei ant Turgaus atgaventi tape. Ledus ant Mariū yra 10 Coliū iki 1 Pēdq šors. Praėjusioj Medēlėj yra ale daug Zwejei per didyji Szturmq daug Jshladdōs turējē; daug Laimā tape prie pētinio Mariū Krašto sudaužyti; tie, kuriūs Szturms ant Mariū uždūlē, praleido isgas-

tingq Kakti; daugel Zwejū yra Kankas bey Kofēs nuskalē.

Karaliauczuje, 2. Dec. Nors Prēg-lus ikšiol dar ne wisur su twirtu Ledumi yra apdengtas, tap tikt daug Zmonū jau is-sidrypta, ant Ledaus su Szienutimis bēgti. Wiens jaunš neapšwedēs Kupcys, Apturē-tojis didziōs Kupcystēs, kurtai toli pirm kiti bēgo, parējo ant wiendōs šilpūs Wiedōs, iluzo ir nustendo. Musā Ugniēs Sargat yra jo Sawonq suradē ir jē Ramon pargabeng.

Karaliauczuje, 3. Dec. Apie wis didyn einantji Pagadinimq musū Jaunystēs yra jau tankej pranēsta ir nu ypaczej Su-dziōs Stalo ant to nurodoma tapus, kad Szuilēs Waisinai ant Apfaltintūjū Sūlo sedējo ir Pagaudenimus arba Prasadymimus be jokio Balescio, bet Kartais irgi šypso-dami prieme. Dabar wēl tols Atstiktimas yra nuskidawēs. Jau per Mēnesiū Laitus tape tuleropose Miesto Dalys Stogo Wandens-Kuros, Kupcystēs Užešai bey kiti Dalysai pawogti, is Turgaus Buda prapūlē wisofie Dalkū ir Wagystēs nepasakemay daugšinos, nors Policija gana dabotinga buwo, ale jei wis nepasise, kq surasti. Dabar galiausey jei yra pasise, tikra Wagū Gausq sujēs-toji, kuri is 11 iki 13 Metū sentū Szuilēs Waisinū pasidarō. 13 it WaiPalaitiū šed jau po uždarytomis Durimis Kalėjime; ta Gausa esanti is tikro ale dar daug didesne ir prie jōs ir Szuilēs Mergaitēs bey patys Rudikiū Gimdytojei priklausantis. Pawog-tieji Dalkū tape nu jaunūjū Wagū uz kelis Peningūs parbēti ir potam uz Piningūs wisofie Niekitei perkami buwo?

Szwartnortēj, 1. Dec. Szendien Wieteninkū Gintarū Kupcystēs Stantien & Becker po Kubēgimo Randawojimo Kontrak-tēs wisas randawotases Tēsybes wēl atgal i Regierungōs Kankas atdawe. Kaip su tūm Dalysu toliaus pastos, apie tay to Twirtō dar uiera žinoma. Tap ale robos twirtēs Dalks esqš, kad selancijame Metē Skarbai Mariū Grunto neužkrutinti pasiliks. Ant Užbaigōs Wejas ir Pagada Bagarū Waldy-mū dar didyius Klapatūs padare. Didyis Szturms, asturis Szaltis bey kalgušis Oro Persikeitimas praėjusioj Medēlėj tottai ispro-wojo, kas czonay dar niekadōs n'ēsq nusida-wus: Tiplika Bagarū yra isgal, nu kuriū šēsi didesniame Atstume nu Ofio randasi. Ant Palaimōs dabar ale Pagada wēl teip gera pastojō, kad Bagarai is Ledaus gal buti is-walnjami; tūne wisas Klemas yra prie Darbo susiojēs. Platus Wandens Takas yra ant Ofio linay i Ledu kertamas ir Bagarai tūm Takū i Palawonq wēl kami tampa. Di-dyioses Wagynos rasi pastūjū Kartū sawo Ribirus i Mariū Gruntq nuleiduos yra. Daugel Nemestintinkams Bertaisymo-Darba-wietes yra Darbo-Darimas atšalytas; wisu-gerlauseji nu jū bey didis Pulks Darbininkū pasidūs i Palamnikus.

Klaipēdōj, 3. Dec. Kaip nu ikškimōs Busēs patirti gauname, pirmoji Kunigo Wieta prie šios Jono Bajnycyziōs po Astojimo Bono Wyszupo Parbruder i Atišiūs Stong Bonui Wyszupui Dloff is Werdainēs padūta esanti. Elbingoj, 2. Dec. Prie Zmonū Skal-

damas buwo, kurtai 22 Sunu tur. Tai yra Ulyczioj Lange Niedenstrafe gyvenantys Murinink M., kurtai antroju Kartū apšwedēs yra ir dar 6 sawo paties bey wieng ant Kawojimo priimti Rudiki tur; wisi yra Sunai 1 iki 20 Metū sent. Nu kiti stow 2 prie Gardā ir 3 prie kiti Regimentū Berlyne. Nu kiti yra 2 Rudikiū pirm trumpo Szēso pasimirusu, kiti kaip Darbininkai Berlyne bey Uygardēj sawo Jshlaimq tur. Tēms yra dar labay šilpūs Wyrš nu 48 Metū.

Turgaus Prele nu 6. Decemeri 1890.

	Tilžeje		Klaipēdōj	
	1/2	3/4	1/2	3/4
Kweczei	850	9	720	750
Kugei	720	760	650	680
Wējei	640	670	450	480
Awijos	540	560	290	320
Žirnei, balt. rain.	8	850	6	650
	8	859	6	650
Koputes	190	210	2	240
Klaugē ant Kapdōs	270	—	3	50
Swieklas	70	90	1	120
Kiauklens	60	70	50	60
Zautiena, gerlausoji	55	70	70	75
Beržiena	40	60	40	60
Awiena	45	60	40	60
Sziens	170	210	180	2
Szandai	—	—	180	2
Szandai uz Kapq	18	21	—	—
Sēmenei uz nauj Sziep	10	11	—	—
Timotai uz Centneri	18	21	—	—
Krugtēne, prasta	—	34	—	—
Awijū Krūpai / Swarq	—	44	—	—
Einai uz Centneri	—	—	24	—
Malta, minkšta	—	—	46	48
Malta, kieta	—	—	48	50

Turgaus Preles Karaliauczuje nu 10. Decemeri.

Uz 100 Swarq Szieno 2 Ml. 40 Pen. iki 2 Ml. 70 Pen., Szandū 1 Ml. 92 Pen. iki 2 Ml. 17 Pen., Kwiercziū 8 Ml. 50 Pen. iki 9 Ml. 50 Pen., Ruginū 7 Ml. 80 Pen. iki 9 Ml. — Pen., didyjuš Dieziū 6 Ml. — Pen. iki 6 Ml. 50 Pen., majūš Dieziū 6 Ml. — Pen. iki 6 Ml. 50 Pen., Awijū 6 Ml. 40 Pen. iki 7 Ml. 30 Pen., rainū Žirniū — Ml. — Pen. iki — Ml. — Pen., baltū Žirniū — Ml. — Pen. iki — Ml. — Pen., uz naujai Szepel Kopucziū 2 Ml. — Pen. iki 2 Ml. 50 Pen., uz Swarq Zautiens 50 iki 75 Pen., Kiaulēdōs 60 iki 80 Pen., Awiens 50 iki 70 Pen., Beržiens 50 iki 75 Pen., Swiesto 1 Ml. — Pen. iki 1 Ml. 40 Pen., uz 15 Kiaukš — Ml. 90 Pen. iki 1 Ml. — Pen.

Berlyno Prekiū Devese

Kublis Popieriaus Piningūse 10 Decemeri. 100 Kbl. 233 Ml. 95 Pf.

Malšōs Pardawimo Terminai nu 15. iki 21. Decemeri 1890.

- 15. Dec. ant Bēg. 9: Insterburg prie Zahmann, Oberfiršt. Brōdlauten.
- 16. 10: Georgenburg, Oberfirštērijēs Padojen.
- 17. 10: Szandūle prie Meyer, Oberfirštērijēs Ushallen.
- 18. 11: Szandūle prie Meyer, Oberfirštērijēs Neu-Sudōren.
- 18. 10: Obelštēnē (Karczlamoj), Oberfirštērijēs Krczchbrud.
- 19. 11: Barnuse (Karczlamoj), Oberfirštērijēs Warden.
- 19. 10: Mikolaituse prie Klej, Oberfiršt. Pfeilswalde.
- 19. 10: Szillēnē prie Zibler, Oberfirštērijēs Westallen.
- 19. 11: Rintuse prie Gufotius, Oberfirštērijēs Krczlatuse.
- 19. 10: Mittel-Barlau, (Karczlamoj) Oberfirštērijēs Padojen.
- 19. 10: Klausēden prie Ziehe, Oberfirštērijēs Zura.

Apfakimai.

Kaledu Ispirkimams

gallu ap, kadangi patal labay piges Tavorus pirkes esu, telp piges Prefes padarpti, taip ney wiens Rits ir priskulau ypaczey:

²/₄ (teturis Bertainius Masto placzius) Audimus, wadinamus Warps, wisofiusse Parwuse popirma 30, 40, 50, 60, 70 Pf., dabar 20, 25, 30, 35, 40 Pf.

³/₄ Audimus, wadinamus Warps, wisofiusse Parwuse popirma 1 M. 20 Pf., dabar 45 Pf.

³/₄ jobus czystwilnonus Kasmyrus popirma 1,80M., 2 M., 2,40M., 2,60 M. 3 M. dabar 70 Pf., 80 Pf., 90 Pf., 1,20M., 1,40Pf.

³/₄ parwotus czystwilnonus margus Audinus popirma 1,50M., 1,80M., 2 M., 2,40M., 3 M., 4 M. dabar 75 Pf., 80 Pf., 90 Pf., 1,10M., 1,40, 1,75

Vininius ³/₄ placzius Batalu-Attraukalus nu 18 Pf. prasidedant, Drillich, lininius Szurpius, Warp = Szurpius, Gardynus, englis. Tull nu 20 Pf. prasidedant.

Kaip pomisam ypatisfay piges esu dibi Zoposta isilgta

Stubos=Asios Apflocziu, didziu bey mazesniu Kauru

ant Pardawimo stateg. Jeib mano Tavoru Zopostus piru Kaledu wisotinay paruimocziau, esu Wisia bewel ant puse Prefes pamajings.

Morik Prinz,

Lilzeje,

Wandens Ulyczioj Nr. 29, prie Rampo Ulyzijs Mittelstrahe hale Reichsbanko (popirma Franko Butas).

Pigen!

Pigen!

Porcelono-Ispardawojimas.

(Ypaczey pritinkas Kaledu Dowanoms.)

Gardingiesiems Pirkejoms is Lilzes bey Apygardes dabu ta pasarne Zine, kad ap su wienu

dwignbu Gelzkelwezimn su flezišku

Porcelono

sziczon parkeliawes esu ir pardabu ant dar nielados nebuwusu pigia Prekia:

Porcelono=Walgio-Corelius, gilins bey seklius, po 20 Pf.

Porcelono-Cases, Pora nu 10 Pf. prasidedant.

Ispardawojimas randasi Butu Pono Hermann Fischel, Lilzeje, Pakules Ulyczioj Nr. 6, prie Rampo Ulyzijs Goldschmiedestrahe, Gaspadai „Deutsches Haus“ priekais.

Ap dar priminu, kad ap sikt nu 10. iki 16. bio Men. (16. dar drauge) czlonay pasilikiu.

C. Heinrich.

Formulare

für die Invaliditäts- und Altersversicherung,

als: Beglaubigte Arbeitsbescheinigung des Arbeitgebers, Krankheitsbescheinigung von Krankenkassen,

Krankheitsbescheinigung von Gemeindebehörden,

Arbeitsbescheinigung der unteren Verwaltungsbehörden zu haben in der Buchdruckerei von

J. Reyländer & Sohn, Tilsit.

Matryza Szluzmos Kungos

pra gaunamos prie

J. Reyländeris bey Sunaus.

Wardodu

ant

Kaledu Szwencziu

wisus

Kolonial-bey Material-Taworus

ant numazintu Prekia ir meldziu sawo gardingisus Pirkejus mane aplantyti.

J. W. Eliseit,

Lilzeje,

Wolcieziu Ulyczioj Nr. 74, prie Jawa Turgaus.

Mano Pirkejei gauna gera Kaledu Dowaną.

Ant wiso Swieto pagirtasis nu Uredysezia megintasis

Ringelhardt = Glöckneriskasis

Ronu- bey Gydimu-Plosteris*)

ikgydo wisas Putmenes, Gumbus, Dederwenes, Rona Karsti, sura Begima, Westiges, Kaula Rumina, piktus Pirktus, Szalcio Gumbus, Rona is Sufideginimo, Wistaktus, Istimusimq, Skilwio Resweikuma, Kaulige, Selimus ir t. t. greitay ir nūgrunczey.

*) Su Sargybes Marke ant Dezelia gaunamas po

50 Pf. (podraug su Wartosimo - Pamofinimu) daugiausose Aptiekose, taip antay: zaliojose Aptiejoj Pono G. Böhmer, Lilzeje bey wifose litose Aptiekose; Aptiejoj Pono R. Kauffmann, Münchenhofstrahe 11, prie H. Kahle, Altkabt. Langgasse 74, G. Müller Bergplatz 2 bey wifa Aptieku Karaliaucziuje; Erich Iser Katycziuse; Fr. Ginz Pillawoj; taip ir is Aptieku Miesta Allenstein, Wartenstein, Fischhausen, Gumbinnen, Hruies, Kaufena, Kraupiskia, Sabgawos, Betch, Melautia, KlaipeDOS, Wilkaines, Prekules, Ragaines, Rusnes, Skaisgria, Sztalupenu, Zilia, Teplawos, Weluwos i. t. t. Gydimu-Atliudymai tenay pra parodomi. Primin. Reif geray ant wirsny stowenczijs Sjutmarkes padaboti.

Dro. Ernest'o Gywasties Esencas.

Whriausia Pardawimo Wieta: G. Ead Mieste Colberg.

Litra Bagalba

pries wisas is negero Sutromyjsimo i. t. t. Kraujo-Nyfa-Trilidnimo pareimanczes Bigas, taip antay:

Widuria Krampi, Widuria Staudesima, Glemes, Walgio-Renorejsima, Wemima, pagedusins Widurius, Sufikimjsima, Galwos Staudesima, Udos Reczhtuma, Meklunge, Trausima i. t. t. Ney joki Pasleptinta Priprowa, kadangi ant Pleczios uzrasytia stow, las joje randasi.

Per ilgas Meius ivesas; Tustanczei Attestu bey Prifwajinimu atliudhya gera Maczysima.

Wienat tikras su wirsny matomaje Sargybes Marke! Preke uz Pleczka 50 Pf., 1 Mk. bey 1 Mk. 50 Pf.

Gaunamas Lilzeje prie Aptieforaus Böhmer, Heinrichs-waldes (Gastuse), Kaufenuse, Rusneje bey Melautiuse Aptiejoj.